

Перебування іноземців на території України

1. Які засади правового статусу іноземців та осіб без громадянства?

Іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, користуються тими самими правами і свободами, а також несуть такі самі обов'язки, як і громадяни України, за винятками, встановленими Конституцією, законами чи міжнародними договорами України.

Іноземці та особи без громадянства, які перебувають під юрисдикцією України, незалежно від законності їх перебування, мають право на визнання їх правосуб'єктності та основних прав і свобод людини. Іноземці та особи без громадянства зобов'язані неухильно додержуватися Конституції та законів України, інших нормативно-правових актів, не посягати на права

і свободи, честь і гідність інших людей, інтереси суспільства та держави.

2. На основі яких підстав іноземці та особи без громадянства можуть перебувати на території України?

Іноземці та особи без громадянства можуть відповідно до Закону України «Про імміграцію» іммігрувати в Україну на постійне проживання. Іноземці та особи без громадянства, яких визнано біженцями в Україні або яким надано притулок в Україні, вважаються такими, які постійно проживають на території України з моменту визнання біженцем в Україні або надання притулку в Україні. Іноземці та особи без громадянства, яких визнано особами, що потребують додаткового захисту, або яким надано тимчасовий захист в Україні, вважаються такими, які на за-

конних підставах тимчасово проживають на території України на період дії обставин, за наявності яких додатковий чи тимчасовий захист було надано. Тимчасове проживання на території України таких іноземців та осіб без громадянства підтверджується посвідченням особи, яка потребує додаткового захисту в Україні, або посвідченням особи, якій надано тимчасовий захист в Україні. Іноземці та особи без громадянства, які відповідно до закону прибули в Україну для працевлаштування та отримали посвідку на тимчасове проживання, вважаються такими, які на законних підставах перебувають на території України на період роботи в Україні. Іноземці та особи без громадянства, які прибули в Україну для участі у реалізації проектів міжнародної технічної допомоги, зареєстрованих у встановленому порядку, та отримали посвідку на тимчасове проживання, вважаються такими, які на законних підставах перебувають на території України на період роботи в Україні. Іноземці та особи без громадянства, які прибули в Україну з метою проповідання релігійних віровчень, виконання релігійних обрядів чи іншої канонічної діяльності за запрошенням релігійних організацій та погодженням з державним органом, який здійснив реєстрацію відповідної релігійної організації, та отримали посвідку на тимчасове проживання, вважаються такими, які на законних підставах перебувають на території України на період діяльності України. Іноземці та особи без громадянства, які прибули в Україну для участі у діяльності філій, відділень, представництв та інших структурних осередків громадських (неурядових) організацій іноземних держав, зареєстрованих у встановленому порядку, та отримали посвідку на тимча-

сове проживання, вважаються такими, які на законних підставах перебувають на території України на період діяльності в Україні.

Іноземці та особи без громадянства, які прибули в Україну для роботи у представництвах іноземних суб'єктів господарювання в Україні, зареєстрованих у встановленому порядку, та отримали посвідку на тимчасове проживання, вважаються такими, які на законних підставах перебувають на території України на період роботи в Україні.

Іноземці та особи без громадянства, які прибули в Україну для роботи у філіях або представництвах іноземних банків, зареєстрованих у встановленому порядку, та отримали посвідку на тимчасове проживання, вважаються такими, які на законних підставах перебувають на території України на період роботи України. Іноземці та особи без громадянства, які прибули в Україну для провадження культурної, наукової, освітньої діяльності на підставах і в порядку, встановлених міжнародними договорами України або спеціальними програмами, а також іноземці та особи без громадянства, які прибули в Україну з метою участі в міжнародних та регіональних волонтерських програмах чи участі в діяльності волонтерських організацій, зареєстрованих в Україні в установленому порядку, та отримали посвідку на тимчасове проживання, вважаються такими, які на законних підставах перебувають на території України на період такої діяльності.

Іноземці та особи без громадянства, які прибули в Україну для роботи кореспондентом або представником іноземних засобів масової інформації та отримали посвідку на тимчасове проживання, вважаються такими, які на законних підставах перебувають

на території України на період роботи в Україні. Іноземці та особи без громадянства, які прибули в Україну з метою возз'єднання сім'ї з особами, які є громадянами України, або під час перебування на законних підставах на території України у випадках, зазначених у ч. ч 3-12 ст. 4, уклали шлюб з громадянами України та отримали посвідку на тимчасове проживання, вважаються такими, які на законних підставах перебувають на території України на період до отримання дозволу на імміграцію.

Іноземці та особи без громадянства, які в'їхали в Україну на інших законних підставах, вважаються такими, які тимчасово перебувають на території України на законних підставах на період наданого візою дозволу на в'їзд або на період, встановлений законодавством чи міжнародним договором України.

Іноземці та особи без громадянства, які до прийняття рішення про припинення громадянства України постійно проживали на території України і після прийняття рішення про припинення громадянства України залишилися постійно проживати на її території, вважаються такими, які постійно проживають в Україні. Іноземці та особи без громадянства, яких до завершення граничного терміну перебування у пунктах тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні, не було примусово видворено з України з причин відсутності проїзного документа, транспортно-сполучення з країною їх походження або з інших причин, що не залежать від таких осіб, визнаються такими, які на законних підставах тимчасово перебувають на території України, на період дії обставин, що унеможливають їхнє примусове видворення з України.

3. За яких умов видається посвідка на тимчасове та постійне проживання?

Іноземці та особи без громадянства отримують посвідку на постійне проживання. Підставою для видачі посвідки на постійне проживання іноземцям та особам без громадянства, є відповідний указ Президента України про припинення громадянства України та заяви таких осіб.

Іноземці та особи без громадянства отримують посвідку на тимчасове проживання. Згідно частини 4 статті 5 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» підставою для видачі посвідки на тимчасове проживання у випадку, коли іноземці та особи без громадянства прибули в Україну для працевлаштування, є заява іноземця або особи без громадянства, дійсний поліс медичного страхування, дозвіл на використання праці іноземців та осіб без громадянства та зобов'язання роботодавця повідомити центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері міграції, та державну службу зайнятості про дострокове розірвання чи припинення трудового договору (контракту) з таким іноземцем або особою без громадянства.

Відповідно до частини 5 статті 5 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» підставою для видачі посвідки на тимчасове проживання у випадку, коли іноземці та особи без громадянства прибули в Україну для участі у реалізації проєктів міжнародної технічної допомоги, зареєстрованих у встановленому порядку, є заява іноземця або особи без громадянства, дійсний поліс медичного страхування та відповідне подання державної установи, підприємства чи орга-

нізації, що є реципієнтом проекту міжнародної технічної допомоги.

Згідно частини 6 статті 5 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» підставою для видачі посвідки на тимчасове проживання у випадку, коли іноземці та особи без громадянства прибули в Україну з метою проповідування релігійних віровчень, виконання релігійних обрядів чи іншої канонічної діяльності за запрошенням релігійних організацій та погодженням з державним органом, який здійснив реєстрацію відповідної релігійної організації, є заява іноземця або особи без громадянства, дійсний поліс медичного страхування, подання відповідної релігійної організації та погодження державного органу, який здійснив реєстрацію відповідної релігійної організації.

Відповідно до частини 7 статті 5 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» підставою для видачі посвідки на тимчасове проживання у випадку, коли іноземці та особи без громадянства прибули в Україну для участі у діяльності філій, відділень, представництв та інших структурних осередків громадських (неурядових) організацій іноземних держав, зареєстрованих у встановленому порядку, є заява іноземця або особи без громадянства, дійсний поліс медичного страхування, подання відповідної філії, відділення, представництва або іншого структурного осередку громадської (неурядової) організації іноземної держави в Україні та копія свідоцтва про реєстрацію структурного осередку громадської (неурядової) організації іноземної держави в Україні.

Згідно частини 8 статті 5 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» підставою для видачі посвідки на тимчасо-

ве проживання у випадку, коли іноземці та особи без громадянства прибули в Україну для роботи у представництвах іноземних суб'єктів господарювання в Україні, зареєстрованих у встановленому порядку, є заява іноземця або особи без громадянства, дійсний поліс медичного страхування, подання відповідного представництва іноземного суб'єкта господарювання в Україні та копія свідоцтва про реєстрацію такого представництва.

Відповідно до частини 9 статті 5 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» підставою для видачі посвідки на тимчасове проживання у випадку, коли іноземці та особи без громадянства прибули в Україну для роботи у філіях або представництвах іноземних банків, зареєстрованих у встановленому порядку, є заява іноземця або особи без громадянства, дійсний поліс медичного страхування, подання відповідної філії або представництва іноземного банку в Україні та копія свідоцтва про акредитацію філії або представництва.

Згідно частини 10 статті 5 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» підставою для видачі посвідки на тимчасове проживання у випадку, коли іноземці та особи без громадянства прибули в Україну для провадження культурної, наукової, освітньої діяльності на підставах і в порядку, встановлених міжнародними договорами України або спеціальними програмами, а також іноземці та особи без громадянства, які прибули в Україну з метою участі в міжнародних та регіональних волонтерських програмах чи участі в діяльності волонтерських організацій, зареєстрованих в Україні в установленому порядку, є заява іноземця або особи без громадянства, дійсний поліс медичного страху-

вання, подання відповідного державного органу, відповідального за виконання культурних, освітніх, наукових, волонтерських програм, для участі в яких іноземець чи особа без громадянства прибули в Україну, або волонтерської організації та копія свідоцтва про державну реєстрацію такої організації.

Згідно частини 11 статті 5 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» підставою для видачі посвідки на тимчасове проживання у випадку, коли іноземці та особи без громадянства прибули в Україну для роботи кореспондентом або представником іноземних засобів масової інформації, є заява іноземця або особи без громадянства, дійсний поліс медичного страхування, звернення іноземного засобу масової інформації та подання відповідного державного органу, відповідального за реалізацію державної політики в інформаційній та видавничій сферах.

Згідно частини 12 статті 5 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» підставою для видачі посвідки на тимчасове проживання у випадку, коли іноземці та особи без громадянства прибули в Україну з метою навчання, є заява іноземця або особи без громадянства, дійсний поліс медичного страхування, документ, що підтверджує факт навчання в Україні, та зобов'язання навчального закладу повідомити центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері міграції, про відрахування з такого закладу. Відповідно до частини 13 статті 5 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» підставою для видачі посвідки на тимчасове проживання у випадку, коли іноземці та особи без громадянства прибули в Україну з метою возз'єднання сім'ї

з особами, які є громадянами України, є заява іноземця або особи без громадянства і документ, що підтверджує факт перебування у шлюбі з громадянином України, дійсний поліс медичного страхування. Якщо шлюб між громадянином України та іноземцем або особою без громадянства було укладено за межами України відповідно до права іноземної держави, дійсність такого шлюбу визначається згідно із Законом України «Про міжнародне приватне право».

Відповідно до частини 14 статті 5 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» підставою для видачі посвідки на тимчасове проживання у випадку, коли іноземці та особи без громадянства прибули в Україну з метою возз'єднання сім'ї з іноземцями чи особами без громадянства, які на законних підставах перебувають на території України, є заява іноземця або особи без громадянства, дійсний поліс медичного страхування та документ, згідно з яким вони, відповідно до права країни походження іноземця або особи без громадянства, вважаються членами сім'ї особи.

Документ, що підтверджує належність до членів сім'ї, визнається дійсним в Україні у разі його легалізації, якщо інше не передбачено законом чи міжнародним договором України.

Згідно частини 15 статті 5 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» підставою для видачі посвідки на тимчасове проживання у випадку, коли іноземці та особи без громадянства, які в'їхали в Україну на інших законних підставах, є заява іноземця або особи без громадянства, подана після завершення граничного терміну тримання у пункті тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які неза-

конно перебувають в Україні, а також висновок центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері міграції, про неможливість примусового видворення з України іноземця або особи без громадянства з причин відсутності проїзного документа, транспортного сполучення з країною походження іноземця або особи без громадянства або з причин, що не залежать від таких осіб, після завершення дванадцятимісячного строку тримання в пункті тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають на території України, або якщо технічну неможливість здійснити примусове видворення іноземця було з'ясовано раніше.

Технічний опис, зразки бланків посвідки на постійне проживання та посвідки на тимчасове проживання, порядок їх оформлення, виготовлення та видачі встановлюються Кабінетом Міністрів України.

4. Як відбувається в'їзд в Україну і які строки перебування іноземців та осіб без громадянства?

Іноземці та особи без громадянства в'їжджають в Україну за наявності паспортного документа та одержаної у встановленому порядку візи, якщо інше не передбачено законодавством чи міжнародними договорами України. Це правило не поширюється на іноземців та осіб без громадянства, які перетинають державний кордон України з метою визнання їх біженцями або особами, які потребують додаткового або тимчасового захисту чи отримання притулку. Іноземці та особи без громадянства під час проходження прикордонного контролю у пунктах пропуску через державний кордон зобов'язані подати свої біометричні дані для їх фіксації. Строк перебування іно-

земців та осіб без громадянства в Україні встановлюється візою, законодавством України чи міжнародним договором України.

Оформлення візи.

Правила оформлення іноземцям та особам без громадянства візи та перелік документів, необхідних для її отримання, встановлюються Кабінетом Міністрів України. Рішення щодо оформлення візи приймається в установленому порядку дипломатичним представництвом або консульською установою України, Міністерством закордонних справ України або представництвом Міністерства закордонних справ України на території України.

Підстави для відмови в наданні візи.

Іноземцю або особі без громадянства може бути відмовлено в наданні візи в разі:

- загрози національній безпеці держави або охороні громадського порядку забезпеченню охорони здоров'я, захисту прав і законних інтересів громадян України та інших осіб, які проживають на території України;
- перебування у базі даних осіб, яким згідно із законодавством України не дозволяється в'їзд в Україну або тимчасово обмежено право виїзду з України;
- подання недійсного паспортного документа або паспортного документа, що належить іншій особі;
- подання завідомо неправдивих відомостей або підроблених інших документів;
- відсутності дійсного полісу медичного страхування за умови можливості його оформлення на території держави, в якій подається відповідне візове клопотання;
- відсутності достатнього фінансового забезпечення на період запланованого перебування і для повернення до країни походження або транзиту

до третьої країни чи можливості отримати достатнє фінансове забезпечення у законний спосіб на території України;

– відсутності доказів, що підтверджують мету запланованого перебування;

– відсутності документів, що дають можливість встановити намір заявника залишити територію України до закінчення дії візи;

– звернення заявника про припинення розгляду клопотання щодо оформлення візи.

Рішення про відмову в наданні візи приймається уповноваженими органами, які прийняли рішення про її надання та оформлення.

Підстави для скасування візи.

Віза може бути скасована під час проходження прикордонного контролю на підставах та в порядку, визначених Законом України «Про прикордонний контроль». Віза скасовується під час перебування іноземця або особи без громадянства на території України у разі:

– виявлення факту подання особою під час оформлення візи недійсного чи виданого іншій особі паспортного документа або підроблених інших документів, або подання завідомо неправдивих відомостей;

– прийняття рішення про примусове повернення або примусове видворення іноземця або особи без громадянства за межі території України.

Скасування візи здійснюється:

– у випадках, уповноваженими посадовими особами центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері міграції, або органу охорони державного кордону;

– у випадках, уповноваженими службовими особами органу, що прийняв рішення про примусове повернення або який подав позов до суду про прийняття рішення про примусове видво-

рення, – після прийняття судом такого рішення. Рішення про скасування візи може бути оскаржено в порядку, передбаченому законом.

5. За яких умов може бути заборонений в'їзд іноземців та осіб без громадянства в Україну?

В'їзд в Україну іноземцю або особі без громадянства не дозволяється:

– в інтересах забезпечення національної безпеки України або охорони громадського порядку;

– якщо це необхідно для охорони здоров'я, захисту прав і законних інтересів громадян України та інших осіб, які проживають в Україні;

– якщо при клопотанні про в'їзд в Україну така особа подала про себе завідомо неправдиві відомості або підроблені документи;

– якщо паспортний документ такої особи, віза підроблені, зіпсовані чи не відповідають установленому зразку або належать іншій особі;

– якщо така особа порушила у пункті пропуску через державний кордон України правила перетинання державного кордону України, митні правила, санітарні норми чи правила або не виконала законних вимог посадових та службових осіб органів охорони державного кордону, митних та інших органів, що здійснюють контроль на державному кордоні;

– якщо під час попереднього перебування на території України іноземець або особа без громадянства не виконали рішення суду або органів державної влади, уповноважених накладати адміністративні стягнення, або мають інші не виконані майнові зобов'язання перед державою, фізичними або юридичними особами, включаючи пов'язані з попереднім видворенням, у тому числі після закінчення терміну заборони подальшого в'їзду в Україну.

Рішення про заборону в'їзду в Україну приймається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері міграції, Службою безпеки України або органом охорони державного кордону. Іноземці та особи без громадянства, яким не дозволяється в'їзд в Україну, при спробі в'їзду в Україну в пункті пропуску через державний кордон України не перетинають державний кордон України та в найкоротший строк повертаються в державу, з якої вони прибули, або в державу, яка видала паспортний документ.

У разі неможливості негайного повернення іноземця або особи без громадянства вони перебувають у пункті пропуску через державний кордон України до їх повернення.

Таким іноземцям та особам без громадянства у паспортному документі проставляється відмітка про заборону в'їзду в Україну на термін, зазначений у рішенні. Іноземці та особи без громадянства в разі незаконного перетинання державного кордону України поза пунктами пропуску через державний кордон України затримуються та в разі, якщо порушення ними законодавства України не передбачає кримінальної відповідальності, повертаються до країни попереднього перебування у встановленому порядку.

Таким іноземцям та особам без громадянства забороняється в'їзд в Україну строком на три роки. Відомості про них в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, вносяться до бази даних осіб, яким згідно із законодавством України не дозволяється в'їзд в Україну або тимчасово обмежується право виїзду з України.

Під час затримання органи охорони державного кордону забезпечують проведення дактилоскопії, а в разі потре-

би – взяття інших біометричних даних іноземців та осіб без громадянства відповідно до закону.

6. Які документи потрібно подавати для в'їзду та виїзду з України?

В'їзд в Україну та виїзд з України здійснюється:

- іноземців та осіб без громадянства – за паспортним документом за наявності відповідної візи, якщо інший порядок в'їзду та виїзду не встановлено законодавством чи міжнародним договором України;

- іноземців, які постійно проживають на території України, – за паспортним документом та посвідкою на постійне проживання;

- осіб без громадянства, які постійно проживають на території України, – за посвідченням особи без громадянства для виїзду за кордон;

- іноземців та осіб без громадянства, яких визнано біженцями в Україні або особами, які потребують додаткового захисту в Україні, – за проїзним документом для виїзду за кордон;

- іноземців та осіб без громадянства, які перебувають у шлюбі з громадянами України, – за паспортним документом та посвідкою на тимчасове проживання;

- іноземців та осіб без громадянства, які перебувають у шлюбі з особами, за паспортним документом та посвідкою на тимчасове проживання;

- іноземців та осіб без громадянства, які перебувають в Україні у зв'язку з працевлаштуванням, – за паспортним документом та посвідкою на тимчасове проживання;

- іноземців та осіб без громадянства, які перебувають в Україні у зв'язку з участю у реалізації проектів міжнародної технічної допомоги, – за паспортним документом та посвідкою на тимчасове проживання;

– іноземців та осіб без громадянства, які перебувають в Україні у зв'язку з участю у діяльності релігійних організацій, – за паспортним документом та посвідкою на тимчасове проживання;

– іноземців та осіб без громадянства, які перебувають в Україні у зв'язку з участю у діяльності філій, відділень, представництв та інших структурних осередків громадських (неурядових) організацій іноземних держав, – за паспортним документом та посвідкою на тимчасове проживання;

– іноземців та осіб без громадянства, які працюють у представництвах іноземних суб'єктів господарювання в Україні, – за паспортним документом та посвідкою на тимчасове проживання;

– іноземців та осіб без громадянства, які працюють у філіях або представництвах іноземних банків на території України, – за паспортним документом та посвідкою на тимчасове проживання;

– іноземців та осіб без громадянства, які перебувають в Україні у зв'язку з провадженням культурної, наукової, освітньої діяльності на підставах і в порядку, встановлених міжнародними договорами України або спеціальними програмами, а також іноземців та осіб без громадянства, які перебувають в Україні з метою участі в міжнародних та регіональних волонтерських програмах чи участі в діяльності волонтерських організацій, зареєстрованих в Україні у встановленому порядку, – за паспортним документом та посвідкою на тимчасове проживання;

– іноземців та осіб без громадянства, які працюють кореспондентом або представником іноземних засобів масової інформації на території України, – за паспортним документом та посвідкою на тимчасове проживання;

– іноземців та осіб без громадянства, які навчаються у навчальних за-

кладах України не менш як протягом одного року, – за паспортним документом та посвідкою на тимчасове проживання;

– іноземців – громадян держав, які можуть в'їжджати в Україну без візи відповідно до законодавства України чи міжнародного договору України, – за паспортним документом або іншим документом, якщо це передбачено міжнародним договором України;

– іноземців, які є громадянами держав, з якими укладено договори про місцевий прикордонний рух, – за документами, які дають право на перетинання державного кордону в межах місцевого прикордонного руху, що оформляються дипломатичними представництвами та консульськими установами України в установленому Міністерством закордонних справ України порядку.

Акредитовані в Міністерстві закордонних справ України працівники дипломатичних представництв, консульських установ, представництв міжнародних організацій, представництв держав при міжнародних організаціях, які мають штаб-квартиру в Україні і відповідно до статутних документів таких організацій чи відповідних міжнародних договорів України користуються дипломатичними привілеями та імунітетом, а також члени їх сімей можуть в'їжджати в Україну за паспортними документами та акредитаційними картками.

7. Як відбувається реєстрація іноземців та осіб без громадянства?

Реєстрація іноземців та осіб без громадянства, які в'їжджають в Україну, здійснюється в пунктах пропуску через державний кордон України органами охорони державного кордону. Відмітка про реєстрацію іноземця або особи без громадянства в паспортному документі та/або імміграційній картці або інших передбачених законодавством України документах дійсна на всій те-

риторії України незалежно від місця перебування чи проживання іноземця або особи без громадянства на території України.

Правила щодо реєстрації іноземців та осіб без громадянства не поширюються на осіб, які з наміром визнання їх біженцями в Україні або особою, яка потребує додаткового захисту в Україні чи отримання притулку або тимчасового захисту, незаконно перетнули державний кордон України.

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері міграції здійснює реєстрацію іноземців та осіб без громадянства, на яких поширюється дія закону про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту в Україні, лише за наявності одного з документів, що видаються таким особам.

Від реєстрації звільняються такі іноземці та особи без громадянства:

- Глави держав і урядів зарубіжних країн, члени парламентських та урядових делегацій, технічний персонал, який обслуговує такі делегації (осіб) і членів їх сімей, які прибули в Україну на запрошення Президента України, Верховної Ради України чи Кабінету Міністрів України, Верховної Ради Автономної Республіки Крим чи Ради міністрів Автономної Республіки Крим, міністерств, інших центральних органів виконавчої влади України; особи та члени сімей осіб, які прибули в Україну за посвідченнями ООН та організацій системи ООН;
- іноземці або особи без громадянства, які не досягли вісімнадцятирічного віку;
- іноземні туристи, які здійснюють круїз;
- члени екіпажів іноземних військових кораблів (літаків), які в установленому порядку прибули в Україну;

- особи, які входять до складу екіпажів іноземних невійськових суден;

- особи, які входять до складу екіпажу цивільних повітряних суден міжнародних авіаліній, бригад поїздів міжнародного сполучення, у разі перебування в аеропортах чи на вокзалах (станціях), зазначених у розкладі руху.

8. Як відбувається реєстрація паспортних документів?

У Міністерстві закордонних справ України та його представництвах реєструються паспортні документи:

- глав іноземних дипломатичних представництв і консульських установ, членів дипломатичного персоналу, консульських посадових осіб, адміністративно-технічного та обслуговуючого персоналу дипломатичних представництв і консульських установ, працівників апарату військових аташе і торговельних представництв та їх дружин (чоловіків), дітей, батьків, які перебувають на утриманні зазначених осіб;
- працівників органів закордонних справ іноземних держав, які прибули в Україну в службових справах і мають дипломатичний чи службовий паспорт, та членів їх сімей;
- посадових осіб міжнародних організацій, які прибули в Україну в службових справах, працівників представництв таких організацій в Україні, а також працівників представництв держав при міжнародних організаціях, які мають штаб-квартиру в Україні і відповідно до статутних документів зазначених організацій чи відповідних міжнародних договорів користуються дипломатичними привілеями та імунітетом, а також членів їх сімей.

Міністерством закордонних справ України та його представництвами зазначеним особам безпосередньо до паспортного документа вноситься запис про його реєстрацію.

9. Як продовжити строк перебування іноземців та осіб без громадянства на території України?

Документи про продовження строку перебування в Україні оформляються на підставі письмових звернень іноземця або особи без громадянства та приймаючої сторони, які подаються не пізніше як за три робочих дні до закінчення встановленого строку їх перебування на території України.

У продовженні строку перебування іноземцю або особі без громадянства може бути відмовлено в разі відсутності для цього підстав та достатнього фінансового забезпечення для покриття витрат, пов'язаних із перебуванням іноземця або особи без громадянства в Україні, або відповідних гарантій від приймаючої сторони. Продовження строку перебування на території України здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері міграції, в порядку встановленому Кабінетом Міністрів України.

Посвідчення особи на повернення оформляється та видається центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері міграції. Правила оформлення, видачі та форма посвідчення особи на повернення визначаються Кабінетом Міністрів України, якщо інше не передбачено законами України.

10. Як відбувається виїзд з України іноземців та осіб без громадянства?

Іноземці та особи без громадянства, які на законних підставах перебувають в Україні, мають право у встановленому порядку вільно залишити територію України, крім випадків, встановлених законом.

Виїзд з України іноземцю або особі без громадянства не дозволяється, якщо:

– йому повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення або кримінальна справа розглядається судом – до закінчення кримінального провадження;

– його засуджено за вчинення кримінального правопорушення – до відбування покарання або звільнення від покарання;

– його виїзд суперечить інтересам забезпечення національної безпеки України – до припинення обставин, що перешкоджають виїзду.

Виїзд з України іноземця або особи без громадянства може бути за рішенням суду тимчасово відкладено до виконання ним майнових зобов'язань перед фізичними та юридичними особами в Україні, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України.

За наявності підстав, відомості про іноземця або особу без громадянства вносяться до бази даних осіб, яким згідно із законодавством України не дозволяється в'їзд в Україну або тимчасово обмежується право виїзду з України.

*За матеріалами,
підготовленими фахівцями
Головного управління юстиції
у Чернівецькій області*